

Partybrudarna som vaskade allt!

Folk ansåg att det inte fanns någon rimlig anledning när det väl var konstaterat att vi varken var gravida eller käkade penicillin.

Man har ungefär tre timmar på sig om man vill festa alkoholfritt, sedan blir alla för fulla.

Går man in med inställningen "bu-fucking-hu-vad-det-är-synd-om-mig-som-inte-får-dricka-ikväll-för-att-jag-ska-jobba-omorgon" så blir det givetvis inte en rolig kväll.

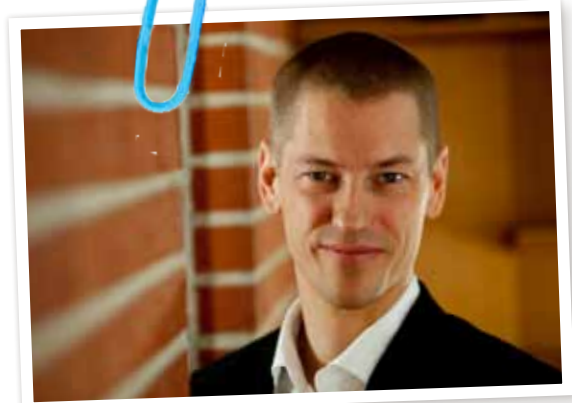

INNEHÅLL

3. Förord
4. I vått och torrt
– ett socialt experiment
7. Unga vuxnas attityder
till alkohol och festande
8. Resultat och analys
av attitydundersökning

Hej!

Den här rapporten är inspirerad av ett frivilligt, socialt experiment som två unga kvinnor, Sanna och Elin, genomförde förra sommaren. Och den är ett försök att belysa de attityder som gäller när unga vuxna festar tillsammans.

Sanna och Elins partysommar är ett otroligt tankeväckande exempel, tycker jag. Genom att festa som vanligt – snarare mer, absolut inte mindre – men utan alkohol fick de erfarenheter, reaktioner och roliga anekdoter som fyllde en blogg.

Vi har valt att återge delar av deras berättelse och att komplettera den med en ny attitydundersökning där vi har tagit tempen på de unga vuxna och deras syn på alkohol och festande. Resultatet visar bland annat att var fjärde ung kvinna och var femte ung man uppger att det ofta eller alltid händer att de dricker alkohol när de inte har för avsikt att dricka, för att slippa bli ifrågasatta.

Sanna och Elin kunde konstatera att det går utmärkt att festa nykter men att det – vilket också framgår av undersökningen – i många sammanhang betraktas som ett brott mot rådande normer. Det faktum att Sanna och Elin väljer att fira även denna sommar utan alkohol måste väl säga något om hur de värderar plus och minus i sitt sociala experiment, inte sant?

Var rädd om dig!

Magnus Jägerskog, vd IQ

I vått och torrt

– ett socialt experiment

Sanna Waxin och Elin Hammarberg, båda 25, valde att förra sommaren besöka alla partystäder i Sverige och under 90 dagar festa som vanligt, men utan alkohol. De bilade till Halmstad, Båstad och festivalorter, besökte Visby, badade och festade med nya och gamla vänner.

lade för man hade alltid gjort det och man har ju ofta sjukt kul när man är berusad. Frågan som vi ställde var då – behöver man verkligen alkoholen för att ha kul eller vad är det som gör festkvällar så roliga egentligen?

FESTFÖNSTER

Under sommaren märkte de att en fest inleds med en vänteperiod. Då alla väntar på att bli berusade innan själva festandet kommer igång, och det är också då man kan passa på att umgås med folk på ett givande sätt, sedan når festen sin topp efter ett antal timmar och dalar ganska snabbt därefter på grund av för stort intag.

Från bloggen: Man har ungefär tre timmar på sig om man vill festa alkoholfritt, sedan blir alla för fulla. Överförfriskningen tar form i antingen att folk gör dumma saker eller helt enkelt inte pallar mer och det blir sovdags. Detta innebar, för oss, att vi hade kanske tre fullgoda festtimmar mellan det att folk "blev roliga" tills de passerade den magiska gränsen för vad vi, vid våra sinnens fulla bruk, uppskattade.

ATT INTE PASSA I NORMEN

En annan del av det sociala experimentet som de ganska snabbt fick klart för sig är hur socialt icke-accepterat det är att vara nykter.

Från bloggen: Det är liksom inte okej och det är framförallt inte förståeligt. Folk ansåg att det inte fanns någon rimlig anledning när det väl var konstaterat att vi varken var gravida eller käkade penicillin. Då det var självvalt hade man en ständig press på sig att överbevisa att man är rolig trots att man inte dricker. Annars finns det väl ingen vits med det. Då kan man ju lika gärna vara hemma.

☛ Men varför festade de nyktert en hel sommar? Jo, allting började som en galen idé och en stilla undran om hur hälsosamma deras egna alkoholvanor egentligen var. De är två partytjejer som drack, inte sällan slentrianmässigt. De testade idén på omgivningen och de tuffa reaktioner som de fick hetsade dem att göra verklighet av tanken. Ett socialt experiment. De valde att festa, precis lika mycket som vanligt men utan att dricka alkohol. Och de bloggade om sin roliga sommar; www.ivattotorrt.com

EN VANLIG VECKA

En vanlig vecka, innan deras sociala experiment började, kunde se ut på följande sätt – en konsert/ett mingel en av veckodagarna, utgång på fredagen eller både fredag och lördag.

Från bloggen: Vi drack i snitt tre dagar av sju. För några är det ingenting, andra tycker att varningsklockor borde ringt för länge sen. Det var inte så att vi var tvungna att ha alkohol. Det handlade mer om rastlösa själar som roade sig och alkoholen hade fått en självklar plats. Den ifrågasattes ju aldrig. Visst, det kostar lite och man blir lite bakfull men det var ett pris man beta-

Det blir liksom aldrig bättre än efter de 3-4 första glasen, så varför fortsätta?

Sanna Waxin och Elin Hammarberg

Sommardrink

ATTITYDEN AVGÖR

Går det att festa utan alkohol? Absolut, svarar de och menar att allt i grund och botten handlar om inställning och stämning.

Från bloggen: *Går man in med inställningen – bu-fucking-hu-vad-det-är-synd-om-mig-som-inte-får-dricka-ikväll-för-att-jag-ska-jobba-omorgon så blir det givetvis inte en rolig kväll. Läger man istället sitt fokus på att skapa en stämningsfull kväll genom att hitta på roliga saker, lyssna på bra musik och allt det där andra, som kanske är en biprodukt av en fyllleutgång, så ekar inte alkoholen med sin frånvaro. Vi har till och med gjort mer saker under denna period, då vi inte har behövt ”välja våra tillfällen” som man ganska lätt gjorde när alkoholen var med i bilden.*

Men de möttes också av skepsis och en negativ attityd. När de frågade efter alkoholfritt i en bar på en festival fick de varsitt glas vatten och svaret ”kom tillbaka när ni ska ha alkohol”.

SLUTSATSER

När de summerar sina erfarenheter och intryck är de måna om att betona att de absolut inte är emot alkohol.

Från bloggen: *Vi har bara, som vi hoppades på, fått en ny syn på den. Det är inte den som bygger våra roliga festkvällar. Vi har även insett att måttlighet är något som inte bör förbises som något löjligt. Man får det där första ruset/lugnet/känslan av välbehag som man på något sätt jagar resten av kvällen och utan undantag misslyckas med varje gång (likt drogmissbrukare som jagar känslan vid sin första high). Det blir liksom aldrig bättre än efter de 3-4 första glasen, så varför fortsätta?*

www.ivattortort.com

Bloggat om

091 alkoholfri alkoholfria
 drinkar alkoholfri öl alkoholäs Ash Fatz
 avicii basement jaxx Båstad Chapel
 Hill Elin Hammarberg Eric
 Prydz F12 fest fred falke Frimis golf
 Gotland halmstad IQ I vått
 och torrt jobba längholmen
 Malin Hedman maskinen miike snow
 Mikey Mic Miss Dilemma motala
 punch salt Sanna Waxin socialt
 experiment strömparterren SVT
 swedish open Systembolaget tennis
 tjevjättern Trädgården Tylösand
 Visby yelle Örebro åka bort

Sannas och Elins tips för en kul kväll utan alkohol:

- Se till att ha något roligare än läsk och vatten att dricka. Alkoholfri öl eller en bra drink med chili i funkalar alltid.
- Gå in med rätt inställning, det är upp till dig att se till att du får en magisk kväll.
- Låt musik eller annat du gillar ta alkoholens plats i form av stämningshöjare.
- Utnyttja det faktum att du kan ta dig överallt när du vill med bil – du är ju nykter!
- Om du vid något tillfälle tycker att det känns extra jobbigt att inte dricka, tänk på hur bra du – till skillnad från alla andra – kommer att må när du vaknar i morgon.

Unga vuxnas attityder till alkohol och festande

Att unga som går ut och festar alltid ska dricka tycks uppfattas som något av en självklarhet, för att inte säga den allmänt rådande attityden. Det är också de unga vuxna som idag dricker mest av alla åldersgrupper. Och det är under åren fram till 25 som man lägger grunden till hur man dricker vidare i sitt vuxna liv. Ett alltför intensivt festande under unga år ökar risken för alkoholproblem senare i livet.

» Oavsett sammanhang så påverkas vi alla av de attityder, regler och normer som gäller i olika sociala situationer. Sanna och Elin berättar om sina upplevelser av att festa nyktra en hel sommar. Omgivningens reaktioner visar att det anses självklart att alla ska dricka alkohol på partyt, och att de som tackar nej ofta blir ifrågasatta och utsätts för övertalningsförsök. De unga vuxnas attityd till alkohol visar sig även i att de får låga värden i IQs årliga undersökning Alkoholindex, index 44 jämfört med index 62 för alla svenskar (ju högre index desto mer återhållsam attityd till alkohol. Mer information om Alkoholindex, www.iq.se).

ATTITYDUNDERSÖKNING BLAND UNGA VUXNA

Med inspiration från Sanna och Elins erfarenheter har Novus på uppdrag av IQ genomfört en ny attitydundersökning bland unga vuxna. Totalt 506 intervjuer har genomförts under perioden 1-7 juni 2011 med personer i åldern 18-25 år. Av dem är det 79 som aldrig dricker.

SAMMANFATTNING AV ATTITYDUNDERSÖKNINGEN

Bland de drygt 500 svaren finns många tanke-

väckande och belysande resultat, som visar på att det "naturliga" är att dricka alkohol på festen. Om man inte gör det blir man ofta ifrågasatt, utsatt för övertalningsförsök och man väljer till och med att inte gå på festen om man inte vill eller inte har möjlighet att dricka.

Kanske är det för mycket att säga att drickandet är den norm som gäller bland unga vuxna, men det finns många tecken i undersökningen som tyder på att så är fallet. Så kanske är det inte så konstigt att just 18-25 - åringar är den åldersgrupp som är minst måttfull?

57% har utsatts
för övertalningsförsök att dricka
alkohol.

26% av kvin-
norna svarar att det har hänt
att de druckit för att slippa bli
ifrågasatta.

67% av männen
frågar ibland, ofta eller alltid
varför en person som inte dricker
avstår från att göra det.

Resultat och
analys av attityd-
undersökningen »

Vad som påverkar alkoholkonsumtion är flera parametrar. Denna attitydundersökning belyser normer och omgivningens förväntningar, vilket är en viktig sådan.

60%
har någon gång valt bort ett socialt sammanhang av anledningen att de inte önskat dricka alkohol.

6 AV 10 DRICKER ALLTID ELLER OFTA

- 68% av männen och 63% av kvinnorna dricker alltid eller ofta när de går på fest eller på krogen.
- 16% av männen och 15% av kvinnorna dricker aldrig.

FRÅGA Brukar du dricka alkohol när du går på fest eller ut på krogen?

IFRÅGASÄTTANDE AV DE SOM INTE DRICKER

- 15% av männen och 8% av kvinnorna frågar alltid eller ofta varför en person som inte dricker alkohol på festen eller krogen avstår.
- 52% av männen respektive 46% av kvinnorna frågar ibland.
- 34% av männen och 46% av kvinnorna frågar aldrig.

FRÅGA Om du ser att någon i ditt sällskap inte dricker alkohol på en fest/krogen, frågar du då varför?

➤ Samantaget kan det sägas vara vanligare att män, 67%, ibland, alltid eller ofta frågar varför en person som inte dricker alkohol avstår. Bland kvinnorna är motsvarande siffra 54%.

OM ATT BLI ÖVERTALAD

- 20% av de som inte dricker svarar att andra ofta eller alltid försöker övertala dem att dricka.
- Ytterligare 37% svarar att det händer ibland.

FRÅGA Brukar omgivningen – kompisar och andra – försöka övertala dig att dricka?

➤ Sammantaget svarar således 57% av de som inte dricker att andra, ofta, alltid eller ibland försöker övertala dem att dricka.

NÄR MAN INTE DRICKER PÅ FESTEN ELLER PÅ KROGEN

- 22% av männen och 16% av kvinnorna upplever att det ofta eller alltid är jobbigt att vara på fest eller på krogen utan att dricka.
- 38% respektive 52% upplever detta ibland.

FRÅGA När du är på fest eller på krogen utan att dricka, upplever du då det som jobbigt?

➤ Sammantaget upplever således en majoritet, 60% av männen samt 68% av kvinnorna att de ofta, alltid eller ibland upplever det som jobbigt att gå på krogen utan att dricka alkohol.

OM ATT AVSTÅ FRÅN FESTEN

- 21% av kvinnorna och 16% av männen avstår ofta eller alltid från att gå på fest eller på krogen för att de inte vill dricka.
- Ytterligare 39% respektive 44% avstår ibland.

FRÅGA Händer det att du avstår från att gå på fest eller ut på krogen för att du inte vill dricka?

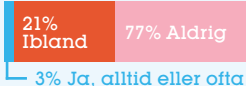

➤ Sammantaget har det hänt att en majoritet av både kvinnor och män (60%) valt bort ett socialt sammanhang av anledningen att de inte önskat dricka.

OM ATT DRICKA FÖR ATT SLIPPA BLI IFRÅGASATT

- 26% av kvinnorna och 20% av männen svarar att det ibland, ofta eller alltid har hänt att de dricker alkohol när de inte har för avsikt att dricka, för att slippa bli ifrågasatta.
- Hälften av kvinnorna (49%) och var tredje man (36%) svarar att det vore lättare att avstå från alkohol om det fanns ett bra urval av alkoholfria drycker och drinkar på fester och på krogen.

FRÅGA Har det hänt att du druckit alkohol, när du inte haft för avsikt att dricka, för att slippa bli ifrågasatt?

Varför försöker man övertala andra att dricka?

Det fanns fyra valbara alternativ. Nedan redovisas de tre vanligaste orsakerna för kvinnor respektive män.

➤ **Kvinnor** tror att orsaken till att man försöker övertala andra till att dricka är...

... att det inte är lika kul att dricka om inte alla gör det	36%
... för att de tycker att de som inte dricker är tråkiga att vara med	31%
... för att det är självklart att dricka på fest och på krogen	26%

➤ **Män** tror att orsaken till att man försöker övertala andra att dricka är...

... att det inte är lika kul att dricka om inte alla gör det	57%
... för att de som dricker får dåligt samvete när inte alla gör det	37%
... för att de tycker att de som inte dricker är tråkiga att vara med	34%

Varför upplever man det jobbigt att gå på krogen utan att dricka?

Det fanns sex valbara alternativ. Nedan redovisas de tre vanligaste orsakerna för kvinnor respektive män.

➤ Orsaken till att kvinnorna tycker att det är jobbigt...

... för att de som dricker är jobbiga att vara med	64 %
... för att jag känner mig utanför	39 %
... för att andra försöker övertala mig att dricka	31 %

➤ Orsakerna till att männen tycker att det är jobbigt...

... för att de som dricker är jobbiga att vara med	55 %
... för att det är tråkigt att inte dricka	44 %
... för att jag känner mig utanför	41 %

64%

har upplevt det jobbigt att gå på krogen utan att dricka alkohol.

Intervjuade:

Män och kvinnor i åldern 18-25 år

Antal webbintervjuer*:

Totalt 506 st, varav 79 st aldrig dricker alkohol och 427 st dricker

Tid: 1-7 juni 2011

* Genomfördes av Novus

Resultaten från undersökningen redovisas i avrundade hela procentenheter. Det leder till att när dessa summeras kan det totala antalet procent i vissa fall avvika från 100.

OM ALKOHOLENS UPPLEVDA EFFEKTER

Undersökningen innehöll också frågor om vad man upplever som positivt respektive negativt med att dricka.

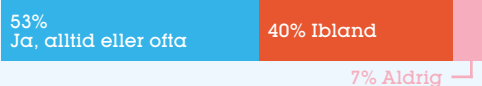
Positiva effekter av att dricka alkohol

62% av männen svarar att alkohol alltid eller ofta har positiva effekter, jämfört med 45% av kvinnorna. 33% respektive 47% upplever detta ibland.

Det är framför allt följande positiva effekter som man upplever, särskilt männen:

	Alla	Män	Kvinnor
Roligare att dansa	57	61	52
Yttre press och inre krav släpper	57	61	52
Livet känns roligare, det är kul	53	56	49
Lättare att flörta	45	58	32
Man känner sig snygg och säker	40	45	34

FRÅGA Tycker du att alkohol kan ha positiva effekter?

92%
av kvinnorna upplever ibland, ofta eller alltid positiva effekter av alkoholen.

95%
av männen upplever ibland, ofta eller alltid positiva effekter av alkoholen.

Negativa effekter av att dricka alkohol

Under de senaste 12 månaderna har det hänt att de tillfrågade har råkat ut för följande saker:

	Alla	Män	Kvinnor
Kräkts	49	57	41
Drabbats av minnesluckor	42	47	37
Hamnat på bild som lagts ut på nätet	30	32	27
Sagt sanningar som jag sedan ångrat	25	26	25
Skadat mig	18	17	19

När det gäller sex svarar de unga vuxna ganska lika:

	Alla	Män	Kvinnor
Haft oskyddat sex	19	20	17
Haft sex som jag sedan ångrat	8	8	9
Haft sex offentligt	6	8	4
Blivit sexuellt utnyttjad	1	1	1

➤ Sammantaget kan det sägas att en klar majoritet av både män (95%) och kvinnor (92%), ibland, ofta eller alltid upplever positiva effekter av alkoholen. Bland männen är det vanligare (17%) än bland kvinnorna att man upplever dessa positiva effekter ofta eller alltid.

Samtidigt är det många som på olika sätt drabbats av negativa effekter kopplat till alkohol. Bland annat uppger knappt var femte att man skadat sig och 4 av 10 uppger att man har drabbats av minnesluckor.

IQ – för en smartare syn på alkohol

IQ arbetar för att skapa ett smartare och sundare förhållningssätt till alkohol i hela det svenska samhället. IQs vision är att etablera måttfullhet som en betydande värdering. Det ska dessutom vara självklart att avstå från alkohol i trafiken, på jobbet, bland barn, ungdomar och för gravida.

IQ sprider information och lyfter fram goda exempel som eldsjälarna runt om i landet har tagit initiativ till – och gör dem till IQ-projekt. Genom att utmana, informera, inspirera och samverka med andra aktörer når IQ fram till ett stort antal människor och skapar ringar på vattnet.

Det övergripande syftet är att nå fram utan pekpinnar – verklig förändring skapas bara av människors fria vilja.

IQ är ett dotterbolag till Systembolaget.

